

За наукові КАДРИ

СУБОТА
6
БЕРЕЗНЯ
1954 року
№ 6 (405)

Ціна 20 коп.

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечнікова

Центральний Комітет Комуністичної партії
Радянського Союзу, вітаючи радянських жінок
в Міжнародний жіночий день 8 березня, гаряче
бажає їм нових трудових успіхів в усіх галузях
народного господарства, науки і культури на
благо і щастя радянського народу, який впев-
нено йде вперед до комунізму.

ВЕЛИКИЙ ПРОДОВЖУВАЧ СПРАВИ ЛЕНІНА

5 березня минає рік з того дня, коли перестало битися серце вірного учня, великого продовжувача справи Леніна, мудрого вождя і вчителя Комуністичної партії і радянського народу Йосифа Віссаріоновича Сталіна. Вся діяльність товарища Сталіна нерозривно пов'язана з Комуністичною партією, її боротьбою за щастя народу, з партією, бути членом якої — вища честь для людини.

Комуністична партія, створена і загартована в жорстоких боях проти ворогів трудящих, повела народні маси на повалення влади капіталістів і поміщиків, вивела радянський народ на широку дорогу небачених ще в історії людства соціалістичних перетворень. В ці роки товариш Сталін за завданням Центрального Комітету, за завданням Леніна, знаходився на найбільш важких ділянках революційної боротьби.

Перемагаючи величезні труднощі, трудящі нашої країни першими в історії пішли по непероторених шляхах будівництва соціалізму, прокладаючи всьому людству шлях до вільного та щасливого життя. Керував партією і країною засновник Комуністичної партії і Радянської держави великий Ленін. Саме Ленін вперше розробив марксистське вчення про партію як керівну організацію пролетаріату, як основну зброю в його руках, без якої неможливо завойувати диктатуру пролетаріату, побудувати соціалізм і комунізм.

В нашій країні під керівництвом партії була здійснена культурна революція, утверджена могутня морально-політична єдність радянського народу. Здійснюючи ленінсько-сталінську національну політику, Комуністична партія домоглася розквіту культури і економіки всіх радянських республік, згуртувала народи старої Росії в єдину братню сім'ю, створила могутню багатонаціональну соціалістичну державу — Союз Радянських Соціалістичних Республік.

Радянський народ, керований Комуністичною партією, з честю витримав суворі випробування Великої Вітчизняної війни. Збройні сили Радянського Союзу, під керівництвом

командуванням геніального полководця товарища Сталіна, повністю розгромили ворогів, відстояли свободу і незалежність своєї Батьківщини, врятували народи Європи і Азії від загрози фашистського поневолення.

Одразу ж після закінчення війни партія приступила до гігантської роботи по відбудові і дальшому розвитку народного господарства. Кипуча організаційська робота партії принесла свої наслідки — до XIX з'їзду партії наша країна прийшла ще більш могутньою, з величезними досягненнями в промисловості, сільському господарстві, транспорті, в розвитку культури.

Комуністична партія успішно виконує роль вождя і організатора народних мас тому, що вона являє собою бойовий союз однодумців-комуністів, згуртованих єдиною поглядів, єдиною дією і дисципліною. Вся діяльність Комуністичної партії просякнута глибокою вірою в народ, в революційну енергію трудящих. Наша партія виходить з того, що робітники і селяни, які створюють всі блага життя, — справжні творці історії, що тільки той перемаже і утримає владу, хто вірить в народ, хто порине в джерело живої народної творчості. Сила партії — в її нерозривному зв'язку з народом. Сила народу — в його тісному єднанні з партією.

Вся історія нашої партії є марксистсько-ленінським в дії. Керуючись марксистсько-ленінською теорією, знанням об'єктивних економічних законів, Комуністична партія виробила наукову і практично перевірену політику, яка відбиває потреби розвитку матеріального життя суспільства і корінні інтереси народу, вона виступила як натхненник і організатор революційної енергії, революційної творчості мас.

І. В. Сталін творчо розвинув марксистсько-ленінське вчення стосовно до нових історичних умов і в ряді питань збагатив революційну теорію новими положеннями.

Комуністична партія, створена і вихована геніальним Леніном і продовжувачем ленінської справи Йосифом Віссаріоновичем Сталіним, впевнено веде радянський народ до нових перемог, вперед, до комунізму.

УКАЗ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР

Про передачу Кримської області із складу РРФСР до складу УРСР

Враховуючи спільність економіки, територіальну близькість і тісні господарські й культурні зв'язки між Кримською областю і Українською РСР, Президія Верховної Ради Союзу Радянських Соціалістичних Республік постановляє:

Затвердити спільне подання Президії Верховної Ради РРФСР і Президії Верховної Ради УРСР про передачу Кримської області із складу Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки до складу Української Радянської Соціалістичної Республіки.

Голова Президії Верховної Ради СРСР К. ВОРОШИЛОВ.

Секретар Президії Верховної Ради СРСР М. ПЕГОВ.

Москва, Кремль, 19 лютого 1954 р.

Як наш факультет готується до олімпіади

Двадцять шостого березня наш факультет виступає із своєю художньою самодіяльністю на міжфакультетському огляді. Огляд, присвячений 300-літтю воз'єднання України з Росією, покладає на учасників особливу відповідальність, надає оглядові характер свята двох братніх культур — російської і української.

Хоч і пізно, але все ж за місяць до огляду почалась безпосередня і наполеглива підготовка до нього. Художня самодіяльність була створена в перші місяці минулого семестру.

Сила нашої самодіяльності в її масовості, в активі, який включає в себе, як жартома кажуть, «фанатиків» культмасової роботи. Сектору комсомольського бюро, який очолює культурна робота, енергійно допомагають такі активісти, як Див Г'яга, А. Хоменко, Е. Федак, Е. Ткачук, М. Овчарук та інші. В чому ж полягає ця допомога? В основному — організувати студентів, привити їм комсомольський смак і любов до участі в гуртках художньої самодіяльності.

Завдяки вірному керівництву з боку факультетського комсомольського бюро, активу, на факультеті створено хор (60 чоловік), драмгурток (14 чоловік), танцювальна група (15 чоловік), вокальний квартет двічі і квінтет змішаного складу.

Систематично працюють над підвищенням ідейно-художнього рівня свого репертуару такі товариші, як А. Моношко, А. Монастирський, Г. Шейнфельд, О. Кириченко та інші.

Але ми не забуваємо й іншу сторону роботи: систематично залучати комсомольців факультету до участі в гуртках університетської художньої самодіяльності.

Є недоліки й у роботі студентського клубу, які мішають плідно і творчо готуватись до олімпіади і взагалі готуватись до олімпіади

лі гальмують розвиток художньої самодіяльності.

В студклубі немає нотного фонду, списків рекомендованих для виконання речей.

Зараз про це говорити, безумовно, пізно, але на майбутній рік такий фонд створити необхідно.

Погано організована агітація за проведення огляду. Коли відбувається спортивний огляд, то в вестибюлі висить зведений графік, який показує хід огляду. Він приваблює завжди багато глядачів. Чому ж не зробити такий графік для огляду художньої самодіяльності?

Факультетська преса й газета «За наукові кадри» повинні систематично повідомляти про хід підготовки до огляду. Треба, щоб в що справу був внесений дух комсомольського воєнника, дух змагання. Молодшим курсам було б цікаво знати про те, як проходили огляди раніше, які в цій справі традиції їх факультетів.

Було б корисно, якби керівники університетських гуртків змогли в період підготовки до олімпіади перевіряти художню самодіяльність. Особливо це прохання відноситься до тов. Вишнякова й Купченка.

Умови конкурсу відображають не тільки те, що буде показано на огляді, але й весь обсяг культмасової роботи факультету. Колектив художньої самодіяльності університету зобов'язаний поїздки в Кишинів — столицю Молдавії. Поряд із гуртками художньої самодіяльності університету, до цього готуються і на факультетах. Занесення в умови проведення огляду пункту про те, що кращі виконавці факультетської самодіяльності будуть рекомендовані для поїздки в Кишинівський університет, було б добрим стимулом в справі боротьби факультетів за перехідний приз.

КОФФ Г. А., член бюро ЛКСМУ геолого-географічного факультету.

Голові колгоспу ім. Леніна Великомихайлівського району Г. П. БУГАЦІ

У відповідь на Вашого листа, поміщеного в газеті «За наукові кадри», співробітники кафедри фізіології людини і тварин з великим задоволенням включаються в боротьбу за першість нашого підшефного колгоспу і беруть на себе наступні конкретні завдання.

В березні асистент Л. А. Рябова введе в підшефний колгосп для проведення міроприємств по покращенню годівлі тварин і укріпленню кормової бази.

Доцент Л. А. Семенюк в квітні проведе бесіду з працівниками тваринництва про причини яловості тварин та боротьбу з нею. В кінці квітня старший викладач З. М. Воля прочитає колгоспникам доповідь про роль вітамінів в підвищенні продуктивності сільськогосподарських тварин.

Професор Файтельберг Р. О. проведе нараду про підвищення молокопродуктивності тварин.

Наукові робітники кафедри на основі павловської фізіології детально вивчають процеси травлення та розробляють раціональні методи живлення сільськогосподарських тварин. Наслідки цих досліджень будуть передані в колгосп для практичного їх використання.

Проф. А. І. ВОРОБИЙОВ.

НАШІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Кафедра фізіології рослин обговорила на своєму засіданні лист голови підшефного колгоспу ім. В. І. Леніна і вирішила допомогти колгоспівцям силами наукових робітників нашої кафедри в рішенні деяких питань сільськогосподарської практики.

Одним із заходів підвищення продуктивності багаторічних кормових трав може бути застосування мікроелементів, зокрема бору. Для цього кафедра намітила провести виробничий дослід з застосуванням цього мікроелементу, що допоможе, в комплексі з іншими агротехнічними заходами, одержати більш стабільний врожай насіння кормових трав.

Кафедра намічає допомогти організувати вирощування високоякісних виноградин саджанців. Це дасть змогу забезпечити потреби колгоспу садивним матеріалом для закладки нових площ виноградників.

Крім того, кафедра допоможе колгоспникам в справі поширення кімнатної культури лимонів і забезпечить бажаними черенками і саджанцями цієї культури.

До початку весняної посівної кампанії члени кафедри прочитають лекції з агробіології і приймуть участь в обладнанні колгоспного агрокабінету.

Зав. кафедрою фізіології рослин, проф. С. І. ЛЕБЕДЕВ.

ГОТУВАТИСЬ ДО ОЛІМПІАДИ

За рішенням партійного бюро і комітету ЛКСМУ з 25 березня по 1 квітня в університеті буде проведена міжфакультетська олімпіада художньої самодіяльності, присвячена 300-річчю воз'єднання України з Росією. Факультетові, який займає перше місце, буде вручений перехідний приз за кращу самодіяльність факультету.

Докладемо сил, щоб олімпіада, до якої ми зараз готуємся, дала якнайкращі наслідки. Якщо вищегадані організації будуть працювати в контакті, і факультети творчо візьмуться до культмасової роботи, можна буде чекати, що міжфакультетська олімпіада, присвячена 300-річчю воз'єднання України з Росією, пройде на належному ідейно-політичному рівні.

ПОЇЗДКА В КОЛГОСП

14 лютого культбригада фізикоматематичного факультету їздила в підшефний колгосп ім. Леніна, Великомихайлівського району.

Ми передали підшефному колгоспові зібрану колективом факультету бібліотеку (486 книг), фізичні прилади та схеми для сільської школи, плакати та фотомонтажі для клубу і школи.

До складу бригади входили проф. Цесевич В. П., члени комсомольського і профспілкового бюро факультету та учасники колективу художньої самодіяльності.

Приїхали ми в село надвечір. Через деякий час в клубі почали збиратися колгоспники. Ми організували танці під музику, запис якої на магнітофоні ми привезли з собою. Пізно

вечері проф. Цесевич В. П. прочитав лекцію про весвіт. Лекцію слухали з великою увагою, задавали лекторові багато питань. Потім демонстрували привезений нами науково-хронікальний фільм «Вселенная».

Після цього учасники нашої самодіяльності виступили з невеликим концертном. В концерті прийняли участь студенти Архіпова, Грищенко, Грабарова, Фінков, Соколов, Полякова та інші. До програми концерту були включені народні пісні та пісні радянських композиторів, драматичні сценки та художнє читання. Але ми, мабуть, все ж погано продумали нашу програму, бо, недовідумавши на хороше виконання, не всі номери були добре сприйняті.

Н. ВОРОНИНА.

РАДЯНСЬКИМ ЖІНКАМ—СЛАВА!

8 БЕРЕЗНЯ—МІЖНАРОДНИЙ ЖІНОЧИЙ ДЕНЬ

В нинішньому році радянський народ відзначає Міжнародний жіночий день—8 березня в обстановці нового могутнього політичного і трудового піднесення, викликаного видатними успіхами 1953 року, підготовкою до виборів у Верховну Раду СРСР та великого національного свята всіх народів нашої країни—300-річчя воз'єднання України з Росією. В цей день радянські жінки демонструють свою згуртованість навколо рідної Комуністичної партії і Радянського уряду, свою безмежну відданість справі комунізму.

В далеке минуле відійшов той час, коли жінка старої Росії томилася в кайданах рабства і гноблення, коли її вважали «нижчою» істотою, зачиняли перед нею двері учбових закладів, обмежували в політичних правах, коли їй за рівну, з чоловіками працю платили лише половину заробітку.

В народному господарстві країни нема такої ділянки, де не працювали б радянські жінки. Вони складають значну частину працівників, зайнятих в промисловості, на транспорті і на будівництвах. Мільйони жінок самовіддано трудяться в колгоспах, МТС і радгоспах, шороку збирають високі врожаї, підвищують продуктивність громадського тваринництва. Зусиллями багатьох патріоток збагачується вітчизняна наука і техніка, розвивається література і мистецтво.

Неоцінний вклад в скарбницю світової науки та культури вносять радянські жінки-спеціалісти, наукові працівники, дітяки культури і мистецтва. Спираючись на гранітну основу—марксистсько-ленінське вчення, строго додержуючись в своїх дослідженнях методу діалектичного матеріалізму, радянські жінки-вчені роблять сміливі наукові відкриття, які мають велике практичне значення. Так, видатний вклад в розвиток радянської науки внесли доктор біологічних наук Ольга Борисівна Лепешинська, член-кореспондент Академії наук СРСР математик П. Кочина, дослідниця Заполяр'я професор геолог О. Воробйова, дієвий член Академії наук Казахської РСР Н. Базанова та багато інших.

Радянські жінки беруть активну участь в управлінні країною. До складу Верховної Ради СРСР обрано 289 жінок. Це значно більше, ніж в усіх буржуазних парламентах разом узятих. Понад 500 тисяч жінок—де-

путати місцевих Рад, в тому числі 4120 жінок—по Одеській області. На передвиборних зборах трудящі нашої області висунули кандидатами в депутати Верховної Ради СРСР вірних дочок народу—помічника майстра Одеської джутової фабрики Олену Борисівну Козлову і робітницю Белгород-Дністровського консервного заводу Валентину Іванівну Похиленко.

Партія і уряд проявляють постійне піклування про полегшення умов праці жінок як на виробництві і в установах, так і в домашньому господарстві. Рішеннями партії і уряду передбачене збільшення у кілька разів виробництва багатьох предметів, що полегшують працю жінки-господарки, як от: пілососи, пральні машини, електрохолодильники та інші, накреслено значне поліпшення роботи установ побутового обслуговування населення.

Особливу турботу партія і уряд проявляють до жінок-матерів та до дітей. Материнство в нашій країні овіяне славою. Понад 38 тисяч жінок, які народили і виховали 10 і більше дітей, удостоєні почесного звання «Матері-героїні», понад 3,5 мільйона багатодітних матерів нагороджено орденами і медалями. Щороку держава сплачує одиниці багатодітним матерям мільярди карбованців.

Зовсім інше, докорінно протилежне становище жінок в країнах капіталу. Капіталістичний світ—це світ злиднів, повенірянь та насильства над трудящими, світ пограбування народних мас і підготовки нових загарбницьких воєн.

Невимовно важке становище жінок в колоніальних та залежних країнах, де жінки постійно перебувають під загрозю голодної смерті, де вони примушені працювати по 12—16 годин на добу і першими поповнюють армію безробітних.

Відзначаючи Міжнародний жіночий день, радянські жінки заявляють про свою готовність і надалі розширювати і зміцнювати міжнародні зв'язки з жінками інших країн, активно боротися за мир і дружбу між народами. Жінки-країні соціалізму і надалі будуть розвивати свої творчі сили і здібності, підвищувати свій політичний і культурний рівень, самовіддано працювати на всіх ділянках комуністичного будівництва і тим самим вносити гідний вклад в справу побудови комунізму в нашій країні.

ІРИНА ОЛЕКСАНДРОВА

19 грудня 1953 р. великий зал філармонії був заповнений викладачами, студентами, інженерами, письменниками, художниками.

Тиша... Усі з захопленням слухають спів високої, стрункої дівчини, освітленої світлом прожекторів.

Це співає на обласній олімпіаді Ірина Олександрова. Слухачі нагороджують Ірину бурхливими оплесками, а журі—найвищою оцінкою. Ірина успішно захистила честь університету на олімпіаді.

Три роки тому Ірина Олександрова приїхала із Хмельницької області і поступила на історико-економічний факультет.

Весела, енергійна, уважна до своїх товаришів, Ірина з перших же днів завоювала авторитет не тільки серед своїх товаришів-сокурсників, але й серед всіх, хто з нею тільки знайомий.

Поступивши в університет, Ірина замислилась над тим, який гурток художньої самодіяльності вона буде відвідувати. Ірина дуже любить музику, володіє хорошим голосом, і вона вирішила відвідувати вокальний гурток.

Почалась наполеглива робота. І ось Ірина Олександрова одна з кращих солісток нашого університету.

Ірина—талановита дівчина, вона вміє поєднувати своє улюблене заняття—спів, з громадською роботою і навчанням.

Вона член студентського клубу ОДУ і староста вокального гуртка, з душею відноситься до дорученої їй справи.

Але Ірина пам'ятає, що перше завдання кожного студента-комсомольця—вчитись, оволодівати знаннями, щоб стати справжнім спеціалістом і самовіддано працювати на благо нашої Батьківщини.

Олександрова дала зимову сесію на відмінно.

Щаслива, радісна, повна сил і енергії зустрічає Ірина Міжнародний жіночий день.

Тільки в нашій країні жінка може вільно вчитись, розвивати свої таланти. Ось чому Ірина Олександрова, як і всі радянські жінки, з нетерпінням чекає 14 березня, щоб проголосувати за блок комуністів і безпартійних, за дальше процвітання нашої Батьківщини.

Побажаємо ж в майбутньому дальших успіхів у житті і навчанні Ірині Олександровій.

Н. ВІКТОРОВА (наш кор.)

Новими спортивними досягненнями зустріла Міжнародний жіночий день—8 березня студентка філологічного факультету Умрихіна. На республіканських спортивних змаганнях вона зайняла перше місце по метанню диска.

На фото: студентка Умрихіна.

СКРОМНА ТРУДІВНИЦЯ

Любов Володимирівна Гетьманова працює в університеті комендантом учбового корпусу по вул. Радянської Армії, № 24. В університеті Любов Володимирівна працює ще з 1933 р. Велика Вітчизняна війна перервала її працю. В роки війни т. Гетьманова евакуювалась в Чкаловську область, де працювала в одному з колгоспів. Працює на полі. Любов Володимирівна поєднує з громадською роботою. Партійна організація колгоспу обирає її своїм секретарем.

А коли німецько-фашистських загарбників було розгромлено, Л. В. Гетьманова знову повертається до рідної Одеси, щоб приступити до роботи в університеті.

Працюючи комендантом учбового корпусу, вона докладає багато зусиль, щоб створити нашому студентству якнайкращі умови праці, і цим самим сприяє успішному навчанню студентів. Світлі, просторі й затінені аудиторії учбового корпусу свід-

чать, що біля них ходять добравлі руки прибиральниць.

Коллектив співробітників, яким керує тов. Гетьманова, дружний і згуртований. Співробітники Вільсон А. Д., Самусенко А. Г., Червата А. Г., Пустовітов О. Г. та інші сумлінно працюють на даній ділянці роботи ось уже 7—8 років.

Протягом багатьох років працює тов. Гетьманова Л. В. відзначалась преміями, подяками в наказах ректора. Коллектив університету обрав її народним засідателем до радянського суду.

Любов Володимирівна ніжна, її люблять мати. Вона пишається своїм сином, випускником географічного факультету нашого університету; знає, що її син виправдає всі її об'єв'язки, які на нього покладає Батьківщина.

Своєю енергією і трудовою піднесеністю, тов. Гетьманова Л. В. докладає всіх зусиль, щоб працювати ще краще.

АГІТАТОР НЕСТЕРОВСЬКА

Тільки один тиждень відділяє нас від урочистого свята—виборів радянського парламенту. В ці дні значно поживилась робота агітаторів фізико-математичного факультету (старший агітатор тов. Гудзь). Майже щоденно вони приходять до своїх виборців, проводять цікаві бесіди та політичні інформації, вивчають запити трудящих і допомагають задовольнити їх. Вони ведуть агітацію за непереможний блок комуністів та безпартійних.

Багато часу і зусиль приділяє агітаційній роботі серед виборців кандидат фізико-математичних наук Євгенія Олександрівна Нестеровська.

З великим інтересом проходять зустрічі агітатора Нестеровської з виборцями. Вона задалегідь вивчає запити трудящих, довідується, що їх найбільше цікавить, на яку тему вони бажали б послухати бесіду, а потім наполегливо готується до її проведення. Одного разу виборець Шадіро звернувся від імені своїх сусідів до агітатора з проханням понаблюдати їх з історичною подією в житті українського народу—прийняття акту про воз'єднання України з Росією. Агітатор Нестеровська відповіла на це згодою.

Ще задовго до початку бесіди на квартирі інженера м'ясокомбінату Фаталі Петрівни Христофорової почали збиратися мешканці декількох квартир будинку № 48 по вулиці Пастєра.

Рівно о 8 годни вечора почалася бесіда.

— Переяславська Рада,—говорить

агітатор Нестеровська, — була закономірним, історично обґрунтованим актом. Російський, український та й білоруський народи походять з єдиного кореня — староруської народності. На протязі віків їх об'єднувала спільність економічного, політичного та культурного розвитку. Вони разом боролися проти зовнішніх поневолювачів. Трудящі росіяни та українці зазнали однакової долі. Іх жорстоко експлуатували феодалі та капіталісти.

Російський народ,—продовжує агітатор, у тривалій і самовідданій боротьбі проти татаро-монгольського поневолення та польсько-шляхетського гніту першим оформив свою державність, відстояв свободу і незалежність, став справді великою нацією. На протязі всієї багатовікової історії він подавав братню підтримку і допомогу єдинокоронному братові—українському народові, і за це трудящі українці завжди були щиро вдячні Москві, як втілення прогресу, братнього єднання та революційної думки.

Народні думи і прагнення,—продовжує розповідь агітатор Нестеровська,—виразив Богдан Хмельницький. Він зрозумів, що Україна може успішно розвиватись тільки разом з Росією, що акт воз'єднання забезпечить їй економічний і культурний розвиток, збереже український народ від закабалення іноземними ворогами. Богдан Хмельницький звернувся до московського царя з проханням всього українського народу воз'єднатися в єдиній державі.

Земський собор у Москві, що зібрався в жовтні 1653 року, дав згоду на прийняття України до складу Росії і вирішив оголосити війну проти шляхетської Польщі за звільнення братнього українського і білоруського народів.

8 січня 1654 року в місті Переяславі, що сьогодні іменується Переяслав-Хмельницький, зібралася історична рада. З усіх міст та сіл України прибували сюди посланці трудового народу. Вони радо вітали московських послів, а коли Богдан Хмельницький оголосив рішення Земського собору, одноставно заявили про свою згоду бути в дружбі з Росією.

Ця подія,—говорить агітатор,—прекрасно описана в романі українського письменника, лауреата Сталінської премії Натана Рибка «Переяславська Рада». Ось послушайте коротенький уривок, в якому передано волю народу, його одноставну згоду воз'єднання з Росією.

— Згода,—котилося майданом, попливало вулицями, де стояли тісно плечем в плече люди.

— Згода,—гримів майдан одним могутнім голосом.

Криливо і весело ніс вітер це слово, Хмельницький озирнувся на полковників, в одну мить в уяві повстали шість років битв і тривоги, він рвучко повернув голову до майдану, що клекотів криками, і голосом, яким кликав у бій всі ці шість років, висукував:

— Так будьмо ж з народом руським сполучні навіки!

І у відповідь йому одним голосом з тисяч грудей вирвалось громоко:

— Будьмо!

І в тому слові Богдан Хмельницький вже чув голос не тільки великої Раді, а наче вся земля українська від Карпатських верховин до Чорного моря сказала мужньо і нехитно:

— Будьмо!

Так передав цю знаменну подію письменник Рибак, а ось, товариші, подивіться, як вона відтворена в картині художника Хмелько «Навіки з Москвою навіки з російським народом». Розгляньте,—говорить агітатор,—показуючи репродукцію картини,—як просто і разом з тим переконливо показав художник народне торжество. Подивіться на вирази облич, на братні потиски рук, на вітальні помахі шабелі...

— А один ось наче закурився,—говорить виборець Олена Беліч, показуючи на одного з персонажів картини.

— А як же йому не журитися,—пояснює агітатор. Це ж представник казачької старшини, а вона не вся схвально зустріла історичний акт про воз'єднання України з Росією. Запродавши польській шляхті, частини казачької старшини зраджувала інтересам трудового народу, заради особистого збагачення згодна була віддати його в найганебніше рабство. Репродукція картини переходить з рук в руки. Виборці розглядають її, вдвляючись в кожну художню деталь.

— А що, коли б вишити її,—напівзапнтливо, напівтвердо говорять Палагна Шевчук.

— А чому ж, можна й вишити,—смагує таку думку агітатор. Ви ж справжній майстер художньої вишив-

ки, бачила я вашу роботу, вона виконана прекрасно. Доречі, ми плануємо на виборчій дільничній організувати виставку образотворчого мистецтва і запрошуємо вас, Палагна Данилівна, взяти в ній участь. А вишивку картини «Навіки з Москвою, навіки з російським народом» можна приурочити всенародному святу—трьохсотліттю воз'єднання України з Росією.

Багато говорить агітатор про керівну і організуючу роль Комуністичної партії та Радянського уряду в житті нашої країни, розповідає про морально-політичну єдність радянського народу, яка найповніше проявилась в роки Великої Вітчизняної війни проти німецько-фашистських окупантів та японських імпералістів. Виборці з великою увагою прослухали російські та українські народні та революційні пісні, музикальні твори радянських композиторів, в яких відбита дружба двох братніх народів.

— 14 березня,—закінчує свою бесіду агітатор, кандидат фізико-математичних наук Євгенія Олександрівна Нестеровська,—весь радянський народ віддасть свої голоси за кандидатів блоку комуністів та безпартійних. Ми будемо голосувати за наше квітуче, радісне життя, за нашу силу і непереможність, яка основана на нескорумній єдності радянських народів—братів.

Бесіда закінчилась. Виборці щиро дякують агітаторові. Вони сповнені щирою почуття любові до рідної Комуністичної партії та соціалістичної Вітчизни, які забезпечили їм щасливе і культурне життя.

Лекція, як стимул самостійної роботи студентів

Лекція і екзамен, а також лабораторні заняття, завжди повинні використовуватись як виховний засіб для стимулу і направлення самостійної роботи студентів.

Особливо важливим організуючим фактором являється екзамен. Як правило, студенти досить скоро усвідомлюють провідну тенденцію екзаменатора і чітко орієнтуються на неї. Недаром студенти так цікавляться про те, як питає викладач, на що він звертає найбільше уваги, які відповіді він визнає незадовільними. Все це приймається до уваги, переходить із уст в уста, і тому така велика відповідальність екзаменатора.

На екзамені з органічної хімії я дотримуюсь такого порядку: вимагаю від студента перш за все ясної і чіткої уяви про основні властивості головніших груп органічних сполук. На ці фундаментальні питання студент повинен давати відповіді негайно. Тут негайна відповідь, кмітливості, що знаходиться в прямій залежності від глибини засвоєння матеріалу і часу, затраченого на самостійну роботу, дуже впливає на якість оцінки. Є і цілий ряд інших питань, в яких студент повинен орієнтуватись ментально. Важливим при цьому являється те, щоб студент обов'язково викладав свої думки з допомогою формул, і всяке намагання підмінити цей загальноприйнятний в хімії метод розцінюється як великий недолік.

Отже, екзамен — один із важливих стимулів до самостійної роботи студента. Однак, крім цього, ще необхідний цілий ряд суттєвих міроприємств методичного характеру.

Сюди відноситься, перш за все, лекція, що є могутнім засобом виховання в студентів навиків самостійної роботи, без яких неможливе проведення екзаменів на належному якісному рівні.

Успіх всякої лекції, розуміється, в значній мірі залежить від уміння лектора передати слухачам лекційний матеріал. На жаль, на цю сторону педагогічного процесу звертається дуже мало уваги, а замість цього намагаються студентів переконати насамперед в необхідності бути «активним слухачем», «вести конспект», «працювати над книгою», «виконувати графік» і т. д. Дуже рідко піддається обговоренню методика читання лекцій та проведення практичних занять викладачем, асистентом. А між тим, ефективність самостійної роботи студентів в значній мірі залежить від роботи викладача.

Яка роль лекції в стимулюванні самостійної роботи студента — найголовнішого моменту в організації педагогічного процесу?

Насамперед, яка повинна бути лекція? Деякі методисти вважають важливим красномовне викладання, вміння захопити слухачів блискучою мовою. Звичайно звертають увагу на вміння лектора викладати матеріал в формі, зрозумілій всім. Дуже добре, коли лектор пов'язує простоту з високою науковістю. Але не можна нічого позитивного сказати про викладача, який не працює систематично над покращенням та вдосконаленням своєї мови, над системою образів та порівнянь.

Справжній лектор захоплює аудиторію тим, що зацікавлює слухачів темою, змушує їх приймати участь у розв'язанні певних питань, змушує слухачів не лише сприймати матеріал, але й реагувати на нього.

Цей процес самостійної творчості аудиторії сприяє міцному освоєнню дисципліни.

Для досягнення позитивного ефекту лекції, для сприяння самостійній роботі студентів, необхідна значна ерудиція лектора, його вміння викладати.

Для забезпечення уваги аудиторії потрібно насамперед уникати всього зайвого. Для цього велике значення має попередня обробка матеріалу, який дає змогу найкраще розв'язати поставлені питання. Умовою кращого розв'язання поставлених питань є періодичне послаблення темпу лекції, тобто 5—10 секундних пауз, для самостійного обдумування, під час якого кожен студент втягується в роботу. Це дає змогу підкреслювати важливі моменти лекції та дає змогу слухачам закріпити певні важливі думки. Це особливо важливо тоді, коли лектор робить висновки з викладеного ним матеріалу.

Як бачимо, лекційний метод викладання матеріалу має велике значення в розвитку навиків самостійної роботи студентів. Тому успішна організація в значній мірі забезпечить той рівень вимог на екзаменах, який витікає з необхідності виховувати кадри спеціалістів широко освіченими.

До цього нас кличуть основні завдання радянської вищої школи, покликаної готувати кваліфікованих фахівців, які б стояли на рівні вимог комуністичного будівництва.

Доктор хімічних наук, професор А. ПЛІСОВ

ГОЛОС ГРУПИ

З самого початку учебного року було помітно, що Валєя Сосєвич не сумлінно ставиться до навчання. Часто пропускала лекції, посилаючись на головний біль. Потім виявилось, що вона ходила в кіно, або до шкільних подруг.

Часто-густо причиною поганого відвідування лекцій був приїзд матері. В листопаді місяці комсомольська група вирішила обговорити поведінку Валє Сосєвич.

В день, на який були призначені збори, Валєя знову була відсутньою на лекціях.

Нарешті, пощастило обговорити поведінку Сосєвич на зборах групи. Пояснюючи своє відношення до навчання, вона мотивувала його тим, що дуже скучає за мамою і за шкільними друзями. Їй було вказано, що це не може бути причиною невідвідування занять.

Товариська критика була хворобливо сприйнята Валєєю Сосєвич, вона обіцяла виправити свою поведінку і сказала, що може обійтись без допомоги.

Після зборів відношення до навчання і комсомольських обов'язків стало ще гіршим. Вона пропустила комсомольські збори, їздила без дозвілу деканата додому і повернулася тільки тому, що її застали це зробити мати.

Товариші по кімнаті хотіли допомогти їй в навчанні, але результатом було те, що Сосєвич по декілька днів не ночувала в гуртожитку і вирішила покинути факультет.

В цей час з'являється в Одесі мати Валє, яка не дозволяє кидати університет.

Ректорат під кінець сесії змушений був її виключити за неуспішність. Безумовно, в цьому перш за все винувата сім'я і школа, де вчилася Валєя Сосєвич.

Серед друзів Валєї теж не все гаразд. Самою близькою подругою була С. Хівренко, яка закінчила ту саму школу з медаллю і теж припинила заняття в університеті (філологічний факультет).

Деякі докори можна висловити комсомольській організації групи. З того, що трапилось з Валєєю, видно, що комсомольську групу необхідно організувати з перших днів навчання, щоб пильно стежити за життям кожного студента в групі.

Бажано, щоб професорсько-викладацький склад з самого початку навчального року приділяв більше уваги першим курсам і допомагав згуртувати колектив.

Студенти V групи I курсу фізико-математичного факультету.

Про деякі недоліки в роботі наукових гуртків гуманітарних факультетів

На останньому засіданні вченої ради університету було розглянуто роботу студентського наукового товариства, Комісія, яка попередньо вивчила це питання, ознайомившись з діяльністю студентських наукових гуртків, встановила ряд істотних недоліків у їх роботі. Про деякі з них слід було б поговорити на сторінках нашої преси.

Як виявила перевірка, переважна більшість доповідей (особливо це стосується гуманітарних факультетів), які ставляться на засіданнях гуртків, має суто реферативний характер, становить компіляцію кількох статей чи монографій, позбавлену творчої думки і самостійності в розробці матеріалу. Ми не повинні, звичайно, зовсім відмовитись від реферативних доповідей. Реферування наукових праць становить певний необхідний етап в навчанні майбутнього дослідника, але, на жаль, мова йде про переважну більшість студентських доповідей в гуртках.

Було б хибним вважати, що це можна в якійсь мірі пояснити небадодарованістю студентів.

Справа тут в тому, що кафедри ще незадовільно керують роботою гуртків, а деканати і факультетські партійні та комсомольські організації не втручаються, або майже не втручаються в цю справу. Темі доповідей, які підготовляють кафедри, завжди широкі, і тому в студентів немає можливості глибоко і повноцінно розробити їх. Ніхто не заперечує надзвичайної актуальності таких тем, як «Про заходи держави на основі рішень вересневого Пленуму ЦК КПРС», або «Походження національної російської мови», чи «Про охорону соціалістичної власності за радянським кримінальним правом» та інші.

Але чи не краще було б виділити з цих великих тем (за своїм обсягом це здебільшого теми докторських дисертацій) окремі важливі питання і рекомендувати їх студентам для більш-менш самостійного розв'язання?

Математики на педагогічній практиці

Недостатньо добре знати матеріал, потрібно ще вміти його викладати. Дуже велике значення, особливо в зв'язку з політехнізацією навчання, має викладання математики. Тому зрозуміло, як захопило студентів нашої групи питання педагогічної практики в школі.

8 лютого була проведена інструктивна бесіда з студентами-практикантами. Нам докладно розповіли про мету і завдання, які стоять перед нами, дали багато цінних настанов і порад.

І ось ми вперше в житті сидимо на уроках не як школярі, а як практиканти. Зовсім другими очима дивимось ми, іншим цікавимось. З увагою слухаємо уроки викладачів математики школи № 36. Ми починаємо розуміти, чим так цікава, жива і головне, цікава справа—викладання; яких творчих зусиль вимагає вона. Дуже повчальні і цікаві для нас уроки досвідченого вчителя В. Г. Рубінштейна. На його уроках ми знайомимось з різноманітними методами викладання, намагаємось зрозуміти і оволодіти тими якими, які необхідні для вчителя.

Але особливо увагу приділяємо обговоренню прослуханих уроків. На прикладі пояснюють нам позитивні якості і недоліки уроку. Аналіз уроків, який інколи перетворюється в конференцію, багато дає нам. Ми намагаємось засвоїти все те хороше, що бачимо, з чим нас докладно знайомлять.

Ми починаємо розуміти, що уроки треба сумлінно готувати; тільки тоді вони будуть цікавими, будуть будити думки учнів, тільки тоді можна буде прищепити учневі любов до свого предмету. Враховуючи все це, ми приступили до підготовки своїх перших уроків.

Нам рекомендували потрібну кількість методичної літератури, і кожний практикант серйозно і вдумливо опрацьовує необхідний матеріал. Підбираються цікаві приклади, задачі і вправи. Підготовляються питання, які поглиблюють даний матеріал.

Багато уваги приділяють роботі з практикантами наші методисти т. т.

Чи не варто було б включити теми студентських наукових робіт до кафедральної наукової тематики, як її складову частину?

Коли б наші досвідчені науковці в своїй дослідній роботі в тій або іншій мірі співробітничали з студентською молоддю, це, звичайно, принесло б користь не тільки студентам, а і самим науковцям. Треба тільки додержуватись певної пропорції. Приємне враження справляє, наприклад, робота студента історико-економічного факультету Потолова «Формування пролетаріату на Донбасі», яка тематично пов'язана з докторською дисертацією доц. К. Г. Мигалья, але і ця робота, на жаль, присвячена надзвичайно широкій темі.

Якщо на літературознавчих кафедрах філологічного факультету та кафедрі стародавньої історії порівняно менше «неосяжних тем», то пояснюється це тим, що на наукових гуртках при цих кафедрах значний процент доповідей становлять рецензії на нові художні і наукові видання.

Як позитивний факт, слід відмітити те, що на юридичному факультеті, на відміну від деяких інших, на студентській теоретичній конференції, присвяченій вересневою Пленуму ЦК КПРС, було прочитано дві доповіді, які мають безпосередньо практичний інтерес. Це доповідь студентки Волкової «Боротьба з досяганнями в галузі сільського господарства за радянським кримінальним правом» і доповідь студ. Хмарні «Особиста власність колгоспного двору».

Якщо по-діловому підійти до налагодження роботи в наукових гуртках, відмовитись від «неосяжних тем», зробити роботу студентів більш цілеспрямованою, пов'язавши її тематично з дослідженням науковців, основні недоліки на цій ділянці роботи будуть усунені. Не існувало б тоді того неприпустимого становища, коли тільки поодинокі студентські роботи можуть бути рекомендовані до друку.

В. В. МАРТИНОВ, кандидат філологічних наук.

Студентів не задовільняють лекції доц. Гагкаєва

Державний університет випускає висококваліфіковани кадри наукових працівників різних установ і викладачів технікумів, середньої школи Російській відділі філологічного факультету, готує спеціалістів з російської мови і літератури, готує майбутніх педагогів.

Комуністична партія, радянський народ довіряють учителям своє майбутнє — дітей. На вчителів лежить велика відповідальність за якість тих знань, які він дає своїм учням. А для цього учитель в першу чергу сам повинен знати свій предмет.

Ми, студенти III курсу, успішно склали екзамен з історичної граматики і тепер приступили до вивчення курсу сучасної російської мови. Але тут ми трохи зникнули, а потім і розгубились. Курс нам читає доцент Гагкаєв К. Є. Слухаючи курс у його викладанні, ми почули щось подібне до того, що граматику—не граматику. Доц. Гагкаєв К. Є. припустив нас насторожитись вже на самому початку курсу, коли заявив: «Граматику — наука о грамматическом строе языка». А морфологію він визначив так: «Морфология—это учение о строении и изменении слов. Морфология классифицирует слова по частям речи, изучает изменения в морфологическом строении слова».

Порівняємо ці туманні й тавтологічні визначення з чіткими й ясними формулюваннями, даними в академічній граматиці російської мови, яка вийшла в 1952 році. Тут ми читаємо: «Грамматикой называется наука о строе слова и строе предложения в отвлечении от конкретного материального значения слова и предложения, а также и самый строй слова и строй предложения, присущие данному языку» (стор. 8).

І далі: «Морфологией называется отдел грамматики, изучающий правила, по которым посредством специальных морфем получают изменение слов» (стор. 13). Здається, істина не на стороні доц. Гагкаєва.

Доц. Гагкаєв К. Є. дає цікаве визначення категорії стану: «Категория состояния выражает состояние» (?).

На лекціях доц. Гагкаєв К. Є. познайомив нас з відкритим ним суфіксом—нюх, наприклад: ко-нюх (?). Нам були піднесені також приклади суфіксального і префіксального утворення дієслів: дієслово «кустарничать» від іменника «кустарник» (?), з допомогою суфікса «а» по аналогії з утворення дієслова «бездельничать» від іменника «бездельник».

Доц. Гагкаєв К. Є. твердить, що між словами «кустарник» і «кустарничать» існує етимологічна спорідненість, в той час, коли відомо, що «кустарник» — істинно російське слово, а «кустарничать», «кустарь» походять від німецького слова «Kunst» — мистецтво. Прикладами префіксального утворення послужили дієслова: свистеть—понасвистеть, дергать—понавдєргивать.

Говорячи про продуктивні й непродуктивні дієслова в російській мові, Гагкаєв К. Є. навів слово «писать» як приклад непродуктивного дієслова. А на питання про ознаки непродуктивного дієслова вказав наступні:

- 1) нерозрізненість окремих морфем (наприклад, «ем»);
- 2) незв'язність основ («петь—пою»);
- 3) незвичайні чергування («взять—взимать»).

Але ж дієслово «писать» не має жодної із цих ознак.

Доц. Гагкаєв К. Є. вважає, що дієслова «телефонировать» і «телеграфировать» бувають тільки недоконаного виду, а в існуванні таких дієслів, як «протелефонировать», «протелеграфировать», сумнівається.

Говорячи про іменники, жививані в російській літературній мові в двох родах, доц. Гагкаєв навів наступні приклади: в чоловічому й жіночому роді жививаються—канделябр—канделябра (?), грозд (?)—гроздь; в середньому й жіночому роді жививаються—чучело—чучела (?), контроль—контрольта (?).

На питання студентів викладач не дає чітких і вичерпних пояснень. Коли ми задали йому питання, що таке середньо-зворотний стан дієслів, то він відповів: «Например, собака кусается».

Доцент Гагкаєв К. Є. читає курс формально, зовсім не турбуючись про те, щоб студенти розуміли його. При тому лекції доц. Гагкаєв К. Є. читає дуже трудно для засвоєння мовою. Ми навіть забуваємо те, що знали ще в школі, і на практичних заняттях утворюємо дієприкметник «прорванный» від дієслова «прорывать» при мовчазній згоді самого викладача.

Таке викладання курсу сучасної російської мови не дасть нам необхідних знань, які повинні мати кожний майбутній спеціаліст.

Ми сподіваємось, що ректорат і вчена рада університету зверне увагу на таку якість лекцій доц. Гагкаєва К. Є. і вживе відповідних заходів.

Коллективный корреспондент многотиражки «За научные кадры» — редколлегия стінгазети «Филолог»

Горький і українська література

Передові письменники Росії, революціонери-демократи, передові діячі культури — Бєлінський, Чернишевський, Добролюбов, Герцен, Чайковський, Стасов — високо цінили мистецтво українського народу і разом з передовими діячами України вели боротьбу за розвиток української літератури і театру.

Яскравим прикладом літературних зв'язів українського і російського народів є дружба великого російського письменника, основоположника соціалістичного реалізму, О. М. Горького з українськими письменниками. Горький багато допомагав українським письменникам у виборі тем; в переборюванні різних шкідливих течій у літературі. Багато українських письменників вчилися і вчаться у Горького майстерності критично та правдиво відображати дійсність, викривати все зло у суспільстві, використовувати спадщину минулого.

Українські письменники, як і Горький, бичували покору і терпіння, підносили у людини дух протесту проти всякого гноблення, закликали до боротьби проти експлуатації, зображували цю боротьбу в своїх творах, хоча й по-різному. Про це свідчить творчість Л. Українки, Коцюбинського, Франка, Стефаніка та ін.

Великий пролетарський письменник О. М. Горький разом з українськими письменниками вів непримиренну боротьбу проти українського буржуазного націоналізму. В 1912 р. він пише статтю «О русской интеллигенции и национальных вопросах», яка була митним ударом по українському буржуазному націоналізмові і по шовіністичних великоросійських теоріях. Вона була відсічною націоналістам, які отруювали життя кращим талантам українського народу. Проти Горького, проти його статті виступили націоналісти Сріблянський, Смоль-Стоцький, Донцов, Хвильовий та інші. Одним з ідейних теоретиків українського буржуазного націоналізму був Винниченко. О. М. Горький вважав, що його твори, в яких понаклепницькому пишеться про революціонерів, відіграють провокаційну роль. Характеризує гостро, принципово і партійно горьківську оцінку творів Винниченка збігається з оцінкою критика-марксиста Ольмінського, який теж з гнівом постав проти безсоромних наклепів на революційну інтелігенцію.

В боротьбі з українськими буржуазними націоналістами Горький перекручується з Ів. Франком, який нещадно бичував цю прислужницю австрійських та польських експлуататорів. Нещадно боротьбу з українським буржуазним націоналізмом ведуть радянські письменники Я. Га-

лан, О. Корнійчук. Сприймавши метод соціалістичного реалізму Горького, вони продовжують і розвивають традиції своїх попередників у боротьбі з українськими буржуазними націоналістами. Я. Галан бачив дійсне обличчя цих найлютіших ворогів народу. Він розумів, що українські буржуазні націоналісти не проявляють ніяких добрих почуттів до народу. Ціх політичних шахраїв насамперед цікавлять гроші, які вони й добувають різними підлітими шляхами. Я. Галан в своїх викривальних статтях пише, що з перших же днів встановлення в Німеччині фашизму ці представники «вовчої зграї» стали на службу до нього. Українські буржуазні націоналісти, як говорить Я. Галан у памфлеті «Протектори зради», вважали добрими всі засоби, якщо вони ведуть до мети, до створення в серці Європи резервної армії фашизму, хай брудної, хай строкатої, хай заплямованої всіма смертними гріхами, зате слухняної, зате ладної на все за шматки тилої ковбаси.

Особливо гостро засуджує Я. Галан українських буржуазних націоналістів в образах Цуповича і Беліда в п'єсі «Під золотим орлом». В цій трагедії Я. Галан викриває підлі махінації американо-французьких властей в Західній Німеччині, які перешкоджають радянським громадянам, що перебували на фашистській території, повернутись на батьківщину. Цим підлим діям допомагають буржуазні націоналісти, які торгують своїми ж земляками, поштучно продають їх в Бразилію. Ціх нищівності викриття, образності, вміно синтезувати і передбачати Я. Галан вчився у геніального майстра радянської публіцистики — О. М. Горького.

Творчість Горького справила великий вплив на формування і розвиток публіцистики Я. Галана. Ще в гімназії Я. Галан захоплювався творами буревісника революції, вчився у нього. Він називав Горького і Салтнікова-Щедрина своїми першими вчителями.

Працюючи на бойовому посту радянської журналістики, відточуючи свою майстерність, не раз звертався Я. Галан до творів свого вчителя. Галан вчився у Горького мистецтва наступу проти ворогів нового світу з позицій пролетарського гуманізму. Галан вчитується в статті, де Горький аналізує зводділу буржуазну культуру, спростовує міф про буржуазний «гуманізм», який благополючно співіснував з рабовласництвом, работоргівлею і церковною інквізицією.

(Закінчення в наступному номері).

Н. ЗАВЕРТАЛЮК.

НА ЩО СЛІД ЗВЕРНУТИ УВАГУ

14 березня 1954 року весь радянський народ буде голосувати за кращих синів і дочок нашої Батьківщини. Трудящі країни широко розгорнули соціалістичне змагання за перевиконання виробничих норм, за кращу якість своєї роботи в усіх галузях соціалістичного будівництва.

Для проведення агітаційної і технічної роботи нам, агітаторам біологічного факультету, виділили будинок № 2 по вулиці Щепкіна, де живуть студенти Інституту консервної і холодної промисловості.

При перевірці списків виборців т.т. Корнійчук, Тарновська, Іванова та інші виявили, що 63 виборців не було внесено. П'ять виборців записані невірною. Також виявлено 12 перекручених імен, років народження.

Зараз агітатори знайомлять виборців з біографіями кандидатів до Верховної Ради СРСР т.т. Скверняка, Легенького.

До 14 березня залишилось декілька днів, агітатори повинні посилити агітаційну роботу. Необхідно добитись того, щоб всі наші виборці добре знали, за кого вони голосують з тим, щоб 14 березня вони віддали свої голоси за кандидатів блоку комуністів і безпартійних.

Агітатор В. ГУБСЬКИЙ.

МОЯ ПОДЯКА

Мій чоловік працював бухгалтером, коли почалася Велика Вітчизняна війна.

На фронті він загинув. Дякуючи піклуванню партії і уряду, я, вдова, змогла виховати двоє дітей, дати їм вищу освіту.

Дочка моя — лікар, син — інженер консервної промисловості.

Я дуже вдячна нашому рідному Радянському урядові і Комуністичній партії за те, що я і мої діти живемо радісно і щасливо.

ЛІБЕРШТЕЙН.

27 лютого 1954 р. на філологічному факультеті відбувся диспут, по книзі В. Панової «Времена года». Студенти Фабіанська, Худолєєв, Барська, Іванов та інші докладно розглянули позитивні та негативні сторони книги.

Дискусія розгорілася навколо ба-

АГІТАТОРИ БІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Для проведення агітаційної роботи серед мешканців будинку № 40 по вулиці Пастера партбюро біологічного факультету виділило групу студентів-агітаторів у складі п'яти чоловіків.

Роботу ми почали з перших же днів учебного року. Всі агітатори систематично відвідують семінари, добре готуються до занять, акуратно і своєчасно проводять заняття в закріплених за ними квартирах. Заняття проводяться у формі бесід.

Агітатори, як правило, мають добрі наслідки в роботі. Вони в простій, доступній формі проводять бесіди на певну тему, освітлюють міжнародне становище і події в житті нашої країни.

Треба відзначити роботу агітаторів-студентів III курсу Коваленко К. і Зіньової Н., які працюють уже другий рік і з великою відповідальністю ставляться до своєї роботи. Домогосподарки завжди привільно зустрічають цих агітаторів, тепло відкликаються про їх роботу. Агітатори запрошують виборців на

повіді і лекції, що організовує для них наш агітпункт.

Добре працювала асистент К. К. Овсейчик, яка і після канікул погодилась проводити роботу в закріплених за нею квартирах.

Контроль за роботою агітаторів проводиться старшим агітатором, а також членами партбюро і КСМ бюро шляхом відвідування бесід. На засіданнях партбюро слухаються звіти агітаторів.

Тепер в будинку № 40 вивішена стінгазета, присвячена підготовці до виборів у Верховну Раду СРСР. Особливу увагу агітатори приділяють вивченню Положення про вибори, Звернення ЦК КПРС до виборців, знайомлять виборців з біографіями кандидатів у депутати Верховної Ради.

До виборів залишилось уже небагато часу. Колектив агітаторів докладе всіх зусиль, щоб мешканці нашого будинку проголосували в цьому році одними з перших.

Ст. агітатор А. КУЛЬБІЙ.

На засіданні одного гуртка

Це було на засіданні гуртка основ марксизму-ленінізму на філологічному факультеті.

На засіданні гуртка, як завжди, прослухали спочатку доповідь. Доповідь на тему «Боротьба німецького народу за своє воз'єднання» робила студентка I курсу Реброва. Доповідь була зроблена добре, але, звичайно, доповідь не могла охопити всі питання для висвітлення.

Доповідь скінчилась, і ось тут почалося. Всі студенти мовчали під впливом прочитаного. Жодного звуку не вирвалося з уст слухачів.

Мовчали всі: і першокурсники, і другокурсники, і навіть представники третього курсу, яких було всього чотири.

Мовчали всі, а вже потрібно було виступити для обговорення доповіді. Сиділи першокурсники і чекали доки висловляться другокурсники, а ті в свою чергу дивились на представників III курсу. Але останні теж сиділи мовчки, соромливо опустивши очі, щоб не зустрітись з поглядом викладача-керівника.

Викладач через п'ять хвилин прийшов на допомогу аудиторії і поставив конкретні питання, які потрібно висвітлити.

І знов мовчання. Деякі переговорювались між собою, ділячись враженнями цієї хвилини — всі розуміли, що дуже погано підготувалися до засідання гуртка, хоч тема була всім добре знакома; деякі ж кидали репліки — «Де ж опоненти?» — але цих реплік не було. Після п'ятихвилинного мовчання студент II курсу Крутиус зробив невеликі зауваження.

І знов запанувала тиша, глибока тиша, така, що було чути дихання кожного. Тоді на допомогу знов прийшов викладач і почав розповідати про досягнення німецького народу в післявоєнні роки.

Така картина трапляється нерідко на засіданнях гуртків. І в цьому насамперед винні самі студенти, які не можуть знайти час для прочитання матеріалу, потрібного для засідання гуртка.

ДИСПУТ

гартю образів, зокрема, Генадія, майора Войнарівського та інш.

Виступаючи вказали, що письменниця правильно розкрила проблему виховання в сім'ї, проблему дружби і кохання. Автор ставить і правильно розв'язує питання про плітність в нашому радянському суспільстві.

Студенти вказали на велику художню майстерність письменниці, вартість образів її книги.

Учасники диспуту прийняли рішення послати лист в комітет по Сталинських преміях в галузі мистецтва і літератури при Раді Міністрів СРСР, в якому висловити свою думку про твор В. Панової «Времена года».

КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ

„ДОРОГА МАМОЧКА“

З великим успіхом в Одеському Державному Українському Драматичному театрі ім. Жовтневої революції іде комедія І. Багмута і В. Сокола «Дорога мамочка».

Автори підняли злободенну тему: боротьба з пережитками в свідомості людей, з обмеженістю і егоїзмом, що заважають людині жити повним і багатим життям, отруюють його дріб'язковістю особистих інтересів.

Центральне місце в п'єсі займає образ Олімпіади Іванівни Богатир (арт. Панченко). Комічність цього образу закономірна. Всю свою невгамовну енергію, якої вистачило б на десятки корисних справ, зв'язки, знайомства (правада, не зовсім вдалі), обман і віроломство спрямовує Олімпіада Іванівна на здійснення нічменної по своїй суті мети: влаштувати сина на «тепленьке» місце. Вона хоче домогтись, щоб син залишився при кафедрі в університеті, а не їхав у пустиню, куди він поринається досліджувати надра, шукати нові поклади корисних копалин. Павло прагне до творчого, великого життя, прагне віддати любовний роботі всі свої сили і знання, весь свій запал.

Цьому благородному, сильному і непереможному прагненню нового стає на перешкоді старе, егоїстичне, відмираюче, носієм якого виявляється Олімпіада Іванівна. Між нею і си-

ном закономірно виникає конфлікт. Чому саме він виникає? Адже вона, мати, не перешкодила синові, коли він добровільно йшов на фронт. Не перешкодила, бо так робили всі, так треба було.

Олімпіада Іванівна — енергійна, любляча, турботлива жінка і мати. Вона все віддає для того, щоб сім'я була щасливою. Але щастя Олімпіада Іванівна розуміє по-своєму, обмежено, егоїстично: простора і хороша квартира на кілька кімнат, спокійна і вигідна посада, міське життя. Вона доводить Колю, що він мусить їхати в пустиню, а не залишатись при університеті, з обуренням говорить про Ізабелу, коли дізналась, що та відмовилась їхати по призначенню працювати на село.

Коли ж справа стосується її сина, тут у Олімпіади Іванівни голос совісті замовкає, а почуття обов'язку відступає перед егоїзмом. Вона весь час тероризує чоловіка, щоб він, використовуючи своє службове становище і зв'язки, домогтись залишення сина при університеті. Лев Сидорович, як чесний громадянин і принципний працівник, відмовляється робити це, хоч і відчував себе дома перед дружиною, мов кролик перед удавом.

Тоді Олімпіада Іванівна сама береться за влаштування цієї справи. Але, турбуючись про «щастя» си-

на, Олімпіада Іванівна більше піклується про себе, ніж про нього.

Так вона і залишається до останнього часу вірною собі. Егоїзм переміг і тоді, коли, здавалось би, почуття матері повинні все перебороти. Павло від'їжджає, а мати не виходить навіть попрощатись з ним.

Не слід вважати, що в усьому винна сама Олімпіада Іванівна. Вона б зрозуміла свою неправоту, якщо у неї, крім особистих, сімейних інтересів, були більш широкі, громадські інтереси, коли б вона працювала, жила громадським життям.

В цьому їй повинні були допомогти і чоловік, і син. А цього якраз не було. Чоловік потакав їй у всьому. Не зміг, за його ж визнанням, допомогти дружині, спрямувати її енергію в потрібному напрямі. І коли Павло запропонував їй влаштуватись краще на роботу, а не тиранили сім'ю, вона підняла крик: — «Ви чули? Він мене з дому виганяє!».

Все це дає підставу закинути авторам у тому, що вони невірною показали Олімпіаду Іванівну в заключній сцені, де вона буквально перероджується.

Носієм цього огидного, відживаючого, своєкорисного погляду на життя протистоїть прекрасний, повний енергії і пориву до творчої праці, дружний колектив молоді, батько Павла Лев Сидорович, мати Олі Софія Василівна та ін.

Душею колективу молоді є комуніст Павло Богатир (арт. Дудов), людина цілеспрямована і стій-

ка. Всією душею він любить свою професію і прагне віддати важкій, але благородній роботі геолога-розвідника всі свої сили.

Глядач захоплює прямотою і чесністю Павла, який твердо вибрав дорогу в житті і переборює все, що заважає йому йти по цьому шляху.

Друзі Павла Денніс, Гриша, Коля, Лариса, Світлана, Оля — уособлюють кращі риси радянських людей, нашої молоді: патріотизм, енергійність і любов до праці, чуйність, веселість, віру в свої сили. Друзі не байдужі до Павла, коли той потрапляє в скрутне становище, допомагають йому. З обуренням вони засуджують егоїстку Ізабелу.

В протилежність мамочці виведені образи Лева Сидоровича і Софії Василівни. Лев Сидорович (арт. Балакін) — чесна і принципова людина, хорошиї працівник. Він молодий душею, розуміє і підтримує Павла, сам не проти поїхати в пустиню. Дома ж він, однак, підкорений волі Олімпіади Іванівни, не сміє нічого перечити. Але до часу! У вирішальну хвилину він проявляє свою дійсно левину силу і богатырську стійкість, захищаючи правоту сина.

Софія Василівна (заслуж. арт. УРСР Загорянська) — прекрасний образ матері, передової жінки нашого часу, в якій особисті і державні інтереси зливаються в одне ціле. Вона і в Олі виховує погляд на життя, як на служіння інтересам народу.

Колективу акторів вдалося розкри-

ти задум авторів і створити правдиві образи. Вся п'єса сповнена торжества животворних сил нового над старим, відживаючим, старим. Разом з тим, п'єса гостро ставить питання про невідкладну потребу повсякденної безпощадної боротьби проти пережитків старого, про необхідність викриття і знищення їх шляхом критики, сатири, сміху. Сама п'єса служить цій меті.

Факти прояву егоїзму і невірної виховання в сім'ї і школі, на жаль, зустрічаються і в нас. Про одні з таких фактів говорилось недавно в нашій багатотижневій газеті в статті «Про «виключну» доньку та «свадьбу» матусю».

Секретар одного з райкомів партії тов. Сосевич вважає, що її донька може зовсім не працювати, погано навчатись, користуючись в той же час пошаною товаришів, і перебувати в університеті, бо це її, Сосевич, донька.

Звичайно, що з такої доньки, з вни матусі, виростає дармоїдка, шось подібне до Ізабелы з «Дорогої мамочка».

П'єса «Дорога мамочка» є вчасним і потрібним твором. Цей твір допоможе нам розпізнавати порочні явища, які ще зустрічаються в окремих наших людей, і бути непримиреними до пережитків старого.

В. ШАПОВАЛОВ, аспірант кафедри української літератури.

В. о. редактора М. В. ПАВЛЮК.